

Van jeugd naar volwassenheid in...

Engeland

In Engeland zijn de 151 gemeenten (*local authorities*) verantwoordelijk voor alle voorzieningen voor kinderen en hun ouders. Deze voorzieningen zijn de zogeheten *children's services*. Elke gemeente beschikt over zo'n instantie die zorg coördineert en inkoop. Idealiter zijn kinderen en hun ouders bekend bij de algemene voorzieningen van elke lokale overheid, zoals de centra voor jeugd en gezin, brede scholen en het jongerenwerk. Via deze algemene voorzieningen kunnen zij worden begeleid en doorverwezen naar meer gespecialiseerde zorg. Wanneer mogelijk worden ze ook weer teruggeleid naar de algemene voorzieningen. Voor jongeren die een vorm van jeugdhulp hebben gehad is het heel gebruikelijk om de term *care leavers* te gebruiken.

WETTELIJKE KADERS

Children Act and Care Leavers Act

Alle jeugdhulp en ondersteuning voor kind en gezin, zowel vrijwillig als gedwongen, is geregeld in de *Children Act*. Daarnaast heeft Engeland als enige van de in deze quickscan beschreven landen een aparte wet voor zorgverlaters, de zogeheten *Care Leavers Act*. Voor jongeren die de zorg verlaten en niet teruggaan naar hun gezin van herkomst maar zelfstandig (moeten) worden, zijn de volgende afspraken gemaakt:

- Een persoonlijke adviseur (*youth personal advisor, YPA*) bezoekt de jongere elke acht weken op de locatie waar hij of zij woont. Ook om te bekijken of dit een geschikte plek is om te wonen.
- Samen met de YPA stelt de jeugdige een *pathway plan* op. Deze plannen worden gemaakt vanaf het moment dat een jongere 16 jaar wordt, en ze worden elke zes maanden opnieuw bekeken. Er staan zaken in over financiën, opleiding, woonmogelijkheden en vaardigheden.
- Jongeren die opgroeien in een pleeggezin mogen daar blijven tot zij 21 jaar zijn, als ze nog niet klaar zijn om eerder te vertrekken (*Staying put*).
- Instellingen en pleegouders worden geacht de jongere vaardigheden bij te

“Engeland heeft een aparte wet voor zorgverlaters, de zogeheten *Care Leavers Act*”

brenge die hij of zij nodig heeft om zelfstandig te leven.

- Jongeren worden gestimuleerd om een opleiding of beroepstraining te volgen.
- Jongeren kunnen een tweede kans krijgen (even terug naar de instelling waar ze eerder zaten).
- De YPA stimuleert ook andere instanties om goed samen te werken met de jongere.

BELEID EN UITVOERING

Care leavers in Engeland kunnen vanuit de lokale en de rijksoverheid rekenen op ondersteuning op het gebied van onderwijs, werk, gezondheid en huisvesting.

“Lokale overheden hebben de verplichting om een youth personal advisor aan te wijzen die de jongere bijstaat tot hij of zij 25 jaar is”

Onderwijs

Lokale overheden hebben de verplichting om een YPA aan te wijzen die de jongere bijstaat tot hij of zij 25 jaar is (mits de jongere een opleiding volgt).

Het ministerie voor Business, Innovation and Skills voert een nationaal programma uit om de toegang van *care leavers* in onderwijs en opleiding te vergroten. Er wordt vanuit ditzelfde ministerie ook ondersteuning aangeboden bij het vinden van opleiding en werk. Voor universiteiten die goede kansen bieden aan zorgverlaters is er een kwaliteitskeurmerk ingevoerd. *Care leavers* die vervolgonderwijs willen volgen, kunnen bij hun gemeente een aanvraag doen voor een beurs. Deze beurs is een gift en het geld komt van het ministerie van onderwijs. Zorgverlaters die gaan studeren aan een instelling voor *further education* ontvangen 1200 tot 2000 pond per jaar.

Daarnaast heeft Engeland een systeem van studieleningen. Dit geldt voor alle studenten.

Voor specifieke doelgroepen, waaronder zorgverlaters, zijn er via de universiteit extra beurzen aan te vragen.

Zorgverlaters die nog niet de kans hebben gehad om hun reguliere opleiding (middelbare school) af te maken, kunnen gebruikmaken van de regeling voor second chance learning. Dit voorziet zorgverlaters tussen de 19 en 21 jaar in de kosten van levensonderhoud tijdens het volgen van fulltime scholing (tot A-levelniveau, startkwalificatie).

Werk

Er is een jeugdcontract (*Youth Contract*) afgesloten dat ook (niet exclusief) geldig is voor kwetsbare jongeren die zorg verlaten. Jongeren die een baan zoeken hebben door dit contract toegang tot een speciale adviseur, ondersteuning bij het vinden van werk, werkervaringsplaatsen, stages, en er worden financiële prikkels aan werkgevers gegeven om jongeren in dienst te nemen. Het *Jobcentre Plus* biedt gepersonaliseerde ondersteuning bij het vinden en het behouden van werk.

Het *workprogramme* is bedoeld voor mensen zonder werk. *Care leavers* kunnen hier al na drie maanden werkloosheid gebruik van maken, normaal is dat pas na zes maanden.

In samenwerking met vrijwilligersorganisatie Catch 22 heeft het ministerie het programma *From Care2Work* opgezet. Hierin participeren bekende werkgevers (Marriot hotels, bekende voetbalclubs et cetera). Het aanbod varieert van meelooptdagen en stages tot vaste fulltimebanen. Bij het ministerie voor onderwijs en de andere ministeries zijn ook stagemogelijkheden gecreëerd specifiek voor *care leavers*.

Het ministerie van werkgelegenheid heeft het voor toekomstige *care leavers* mogelijk gemaakt al voor hun achttiende verjaardag een aanvraag voor een uitkering te doen. Normaal kan dit pas daarna. Dit kan bestaan uit een JSA (*job seekers allowance*) of *hardship*, wat vergelijkbaar is met onze bijstand. Er is sinds 2016 een nieuwe regeling van kracht: *Universal credit*. Deze regeling vervangt zes andere uitkeringen, waaronder JSA, *hardship* en *housing support* (huursubsidie). Budgethulp is een onderdeel van deze regeling. Dit wordt geleidelijk ingevoerd.

Gezondheidszorg

Zowel de psychische als de fysieke gezondheid van kinderen en jeugdigen (en dus ook *care leavers*) valt onder de National

Health Service (NHS). De laatste jaren is er door de landelijke overheid extra aandacht besteed aan de slechtere gezondheidszorg van zorgverlaters, onder andere in de kwaliteitsrichtlijnen 'Health and wellbeing of looked after children and young people' uit april 2013 en in de strategie voor psychische gezondheid 'No health without mental health' uit februari 2011.

In het licht van de veranderingen in de structuur van de NHS zijn nog meer rapporten verschenen om de (psychische) gezondheid te benadrukken van *care leavers* en jonge mensen die met (jeugd) zorg te maken hebben.

Daarnaast zijn er e-learningmodules beschikbaar gekomen die de kennis over (psychische) gezondheid van jongeren moeten vergroten bij onder andere de werkers in de jeugdzorg.

Huisvesting

Care leavers hebben een grotere kans om dakloos te raken dan leeftijdsgenoten die in hun eigen gezin zijn opgegroeid. Krapte op de woningmarkt maakt het er niet makkelijker op voor jonge zorgverlaters van rond de 18 jaar om zelfstandige woonruimte

te vinden. Het ministerie van onderwijs (ook verantwoordelijk voor jeugdhulp) stimuleert gemeenten om een '*setting up home*' allowance van minimaal 2000 pond te verstrekken aan zorgverlaters in hun gemeente. Er zijn nu 97 gemeenten die dit doen. Gemeenten zijn hier echter niet toe verplicht.

88 procent van de *care leavers* woont op negentienjarige leeftijd in een 'passende' leefomgeving. Regelmatig geven zorgverlaters echter aan dat zij zich niet veilig voelen in hun woonomgeving.

Momenteel worden pilots voorbereid als onderdeel van het *Staying put*-programma van de overheid. Dit betekent dat jongeren die een residentiële setting verlaten de kans krijgen om in de nabijheid van de instelling een eigen woning te betrekken, een opleiding te volgen of een arbeidsplek te vervullen, met een persoonlijke ondersteuner waar ze op terug kunnen vallen tot ze de leeftijd van 21 jaar hebben bereikt. Dit is een uitbreiding van het *Staying close*-programma dat jongeren die in pleegzorg opgevangen zijn geweest (financieel) de mogelijkheid biedt om langer bij hun pleeggezin te blijven wonen.

UITGELICHT

AANDACHT VOOR HUISVESTING

Niet alleen in Engeland, maar eigenlijk overal in Europa is huisvesting voor jonge mensen een lastige kwestie. Vaak zie je dat jongeren langer dan zij eigenlijk zouden willen thuis bij hun ouders blijven wonen, of dat jongeren na afstuderen nog in hun studentenkamer blijven wonen. Maar *care leavers* hebben meestal geen ouders waar ze op terug kunnen vallen, en ze gaan niet altijd verder studeren. Zij hebben dus boven op de toch al lastige huisvestingssituatie waar alle jongeren mee te maken hebben, nog een extra achterstand. Vaak zijn ze ook nog niet in staat (qua vaardigheden en ontwikkeling) om echt zelfstandig te wonen. In een aantal Engelse gemeenten proberen ze hiervoor een oplossing te vinden. Zoals bijvoorbeeld in de City of Stoke.

Uit onderzoek en ervaring is gebleken dat voor jonge mensen die uit zorg komen de zogeheten 'sudden adulthood' grote problemen veroorzaakt en het grootste verschil is tussen jongeren die vanuit een instelling of pleeggezin zelfstandig worden en jongeren die vanuit een eigen gezin zelfstandig worden. Ineens zitten ze alleen op hun kamertje, ze vallen in een gat, hebben niet geleerd om voor zichzelf te zorgen en moeten het maar zien te rooien. Met niemand om op terug te vallen. Door middel van ondersteuning en een gezamenlijk woonproject probeert de City of Stoke dat tegen te gaan. Doel is om te starten met vijf locaties/woningen waarin een aantal zorgverlaters gezamenlijk kan wonen, als een soort tussenfase tussen een instelling of pleeggezin en een eigen woning zonder begeleiding. Zorgverlaters in het woonproject kunnen bij elkaar te rade gaan en hebben een hulpverlener waarop zij terug kunnen vallen en die hun de benodigde *live skills* aanleert. Er is ook begeleiding door een psycholoog beschikbaar. In april 2016 is het project gestart. Het idee erachter is overigens niet alleen om de jongeren beter voor te bereiden op hun toekomst, maar vooral ook om zorgkosten te verminderen.

> MEER WETEN?

De beschrijving van het beleid in Engeland is afkomstig uit de quickscan '[Kwetsbaar, 18 jaar en dan?](#)' Hierin wordt beschreven hoe andere landen omgaan met kwetsbare jongeren die achttien jaar worden.